

Vergaderjaar 1984–1985

18 851

Wijziging van de loonbelasting (verzwaring sanctie ten aanzien van werknemers die geen of onjuiste gegevens verstrekken)

Nr. 4

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 12 maart 1985

De vaste Commissie van Financiën¹ belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel heeft de eer omtrent haar voorlopige bevindingen als volgt verslag uit te brengen.

De leden van de P.v.d.A.-fractie zeiden weliswaar met de strekking van dit wetsvoorstel te kunnen instemmen, doch zich wel af te vragen waarom het voorstel zich zo eenzijdig richt tegen het optreden van werknemers. De regering stelt, dat werknemers er om verschillende redenen belang bij kunnen hebben om anoniem te blijven. Waarom, zo vroegen zij, zouden echter alleen werknemers daar belang bij hebben. Zouden ook werkgevers niet bij de anonimiteit van hun werknemers belang kunnen hebben? Wil de regering de positie van de werkgevers in dezen nog eens toelichten en tevens nader uiteenzetten waarom haar argumentatie voor dit wetsvoorstel zich toch hoofdzakelijk op de positie van de werknemers richt?

In dit verband wilden deze leden voorts weten waarom werkgevers in geval een werknemer anoniem wenst te blijven niet uitgaan van het beginsel «geen naam, geen baan». Zij zouden immers het invullen van een werknemersverklaring kunnen eisen? Is het niet zo, zo vroegen zij, dat deze vorm van zwart werken vóórkomt bij werknemers in een zwakke positie (grote werkloosheid, «voor jou tien anderen»)? Houdt dit ook niet in – zonder dat het gedrag van de betrokken werknemers daarvan wordt verontschuldigd – dat werkgevers veelal niet geheel brandschoon zijn?

In gevallen als deze, zo meenden de hier sprekende leden, zal het meestal om netto-lonen gaan, vaak lage netto-lonen. Daarom vroegen zij zich af of met een sanctie van 40% werkgevers wel voldoende afgeremd zullen worden deze werknemers in dienst te nemen. Dat leidde hen tot de vraag of het niet mogelijk is om de loonbelasting zodanig in te richten, dat anonimiteit wettelijk niet wordt toegestaan en de werkgever daarnaast wordt verplicht er – binnen de grenzen van de redelijkheid – voor te waken, dat de werknemersverklaring een juiste tennaamstelling bevat. Zou in dit verband de voorgenen invoering van een Fi-nummer voor werknemers en inhoudingsplichtigen kunnen bijdragen aan de oplossing van dit vraagstuk? En wat zou te zijner tijd het effect zijn van de invoering van een Sofi-nummer?

De leden van de C.D.A.-fractie, die voor dit wetsvoorstel begrip zeiden te hebben, vroegen de regering nader in te gaan op de oorzaken van het klaarblijkelijk toenemende verschijnsel van anonieme werknemers. Zij

¹ Samenstelling:

Leden: Joekes (VVD), voorzitter, Van Dis (SGP), Scholten (de groep Scholten/Dijkman), Van der Hek (PvdA), Kombrink (PvdA), ondervoorzitter, Rienks (PvdA), Engwirda (D'66), Wöltgens (PvdA), De Korte (VVD), Van Dijk (CDA), Couprie (CDA), Van Muiden (CDA), Van Iersel (CDA), Herfkens (PvdA), Wolters (CDA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Janmaat, Eshuis (CPN), Linschoten (VVD), Van Rey (VVD), De Grave (VVD), Paulis (CDA).
Plv.leden: Voorhoeve (VVD), Schutte (GPV), Vermeend (PvdA), Tazelaar (PvdA), Ter Veld (PvdA), Groenman (D'66), Beckers-de Bruijn (PPR), Tripels (VVD), Gerritse (CDA), Hermsen (CDA), Mateman (CDA), Van der Linden (CDA), Salomons (PvdA), Nijland (CDA), Zijlstra (PvdA), Van der Spek (PSP), Nijhuis (VVD), Rempt-Halimans de Jongh (VVD), Hermans (VVD), Weijers (CDA).

vroegen zich af of een (substantiële) verkleining van het bruto-netto-traject in de belasting- en premiesfeer niet zou leiden tot een vermindering van de behoefte om door anonimiteit of het kennelijk verstrekken van onjuiste gegevens, heffing van belastingen en sociale premies te ontduiken.

Deze leden ontvingen gaarne meer informatie over de inhoudingen die thans geschieden bij anonieme werknemers, etc. Worden naast de loonbelasting volgens tariefgroep 1 ook alle premies sociale verzekeringen, zoals aangegeven onder B in de bijlage, ingehouden?

Om hoeveel anonieme werknemers respectievelijk werknemers die kennelijk onjuiste gegevens verstrekken gaat het hier bij benadering? En welke bedragen aan belastingen en sociale premies worden hierdoor bij benadering gederfd? Hoewel zij volledig begrip hadden voor het voorstel om met het 40% tarief in de loonbelasting de gesignaleerde misstand tegen te gaan, was bij deze leden de vraag gerezen of de voorgestelde maatregel bij het seizoenswerk niet tevens tot gevolg kan hebben dat er een opwaartse druk ontstaat op de prijzen van produkten die tot op heden veelal door anonieme werknemers etc. worden geoogst? Kan bij benadering worden aangegeven hoe groot dit effect mogelijkerwijs is? Deze leden vroegen voorts om een schatting van de toeneming van het aantal aanslagen in de inkomstenbelasting als gevolg van de voorgestelde maatregel. En hoe moet, zo vroegen zij, de opmerking worden verstaan, dat na de voorgestelde sanctieverzwaring wellicht in eerste instantie enige toeneming van het zwarte circuit te verwachten is? Waarop is deze verwachting gebaseerd, in welke orde van grootte zou deze toename liggen en waarom zou de toename van het zwarte circuit – zo deze zich al zou voordoen – zich beperken tot «in eerste instantie»? Verder vroegen de hier sprekende leden of is overwogen de voorgestelde regeling ook van toepassing te doen zijn op artiesten en kunstenaars. Doet de problematiek van de anonimiteit en de hieruit voortvloeiende gevolgen in de belasting-, premie- en uitkerings-sfeer zich niet evenzeer voor in deze sector?

De leden van de V.V.D.-fractie hadden met instemming kennis genomen van dit wetsvoorstel. Slechts op een enkel punt bestond bij hen behoefte aan een verduidelijking. Is de voorgestelde maatregel, zo vroegen zij, niet aantrekkelijk voor werknemers die hetzij op basis van één inkomen, hetzij op basis van inkomsten uit meerdere bronnen onder een hoger loonbelastingtarief dan 40% zouden dienen te vallen? Zo nee, waarom niet?

Naar deze leden aannamen zal de controle op anonieme werknemers na aanvaarding van dit wetsvoorstel niet intensief zijn, zo er al nog controle zal plaatsvinden. Valt derhalve niet te overwegen de strafbepaling van artikel 35 Wet op de loonbelasting 1964 ook van toepassing te verklaren op inhoudingsplichtigen die weten of redelijkerwijze moeten weten, dat de verstrekte gegevens in de werknemersverklaring onjuist zijn, dan wel wordt erover gedacht om op andere wijze op de boven beschreven problematiek in te spelen?

De leden van de C.D.A.-fractie merkten tenslotte op te hebben kennisgenomen van het advies van de Stichting De Ombudsman aan tweeverdieners, waarvan een partner begin dit jaar is opgehouden met werken. De Stichting adviseert de verdienende partner een nieuwe loonbelastingverklaring in te vullen en wel op een wijze die niet overeenstemt met de werkelijkheid. Uit perspublicaties hadden deze leden begrepen dat van de kant van het Ministerie van Financiën dienaangaande sterk afwijzend is gereageerd. Naar hun overtuiging terecht. Wat overweegt de staatssecretaris te doen om deze ongewenste ontwikkeling tegen te gaan?

De voorzitter van de commissie,
Joekes

De griffier van de commissie,
Witteveen